

САНА ОЛОХ

Х а б ы а т
1931 сүл алтынны
ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 86 (5598)

1981 сүл. От ыйын 21 күнэ
оптуорунньук

Сыланата
2 харчы

ССКП обкомугар, Саха АССР Министрдерин Советыгар

УДАРНАЙ ЫЙ БИЛЛЭРИЛИННЭ

ССКП обкомун бюрота уонна Саха АССР Министр-
дерин Совета сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингэ гра-
фиктан улахан хаалым тахсыбытын, хoduһада үлэ
тэтимэ наныһабын, үгүс оройуоннарга ааспыт сыл-
лаабыр абылхат от избиһилибитин, сиилэһи угууга
уонна от мээкиэтин бэлэмнээһингэ үлэ ситэтэ суох-
тун тэнитиллэрин бэлэстээһин. От хомууругар ор-
дук элбэх уонна бастык хаачыстыбалаах аһылын бэ-
лэмнээр сазамай эппиэттээх кэмэ кэллэ.

Манан сибээстээн ССКП обкомун бюрота уонна Саха
АССР Министрдерин Совета бу дьыл от ыйын 20 кү-
нүттэн сүөһү аһылыгын бары көрүгүнэрин советуюппа-
лааһынга ударнай ыйы биллэрдилэр.

ССКП райкомнара, горкомнара, райгорисполкомнар,
Саха АССР тыатын халһаайыстыбатын министерствота,

республика совхозтарын, промышленной, транспорт-
най, тутар предприятияларын, тэрилтэлэрин уонна
учреждениеларын партийнай, профсоюзнай, коопсе-
льскай тэрилтэлэрэ, салайааччылары бу кэмгэ хо-
дуһада үлэ сазамай, үрдүк өнөрүмтүөтүн ситиһини,
үлэ графиктар ийирини уонна хас биридди совхоз, би-
ригээдэ, завод, хас биридди отчут сүөһү аһылыгын
мунньууу быһаанын төлөрүүтүн хааччылаахтар.

Сүөһү аһылыгын бэлэмнээһини тэрийингэ респуб-
ликаҕа уонна оройуоннаабы штабтар совхозтар,
общественность, шедтээх тэрилтэлэр уонна предприя-
тиялар үлэлэрин хонтуруоллааһыны күүһүрдүөхтээх-
тэр, ураты болдомтону хаалан иһэр коллентивтар үлэ-
лэригэр уонна сүөһү аһылыгын советуюппалааһын
тэтимнэрин күүһүрдүүнү ситиһингэ ууруохтаахтар.

ОТТООҔУННА — МУНУТУУР ТЭТИМИ, ХААЧЫСТЫБАНЫ!

Оройуон совхозтарыгар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһин
1981 сүл от ыйын 20 күнүнээҕи сводката

СОВХОЗТАР	Үлэлэр аһылыга	Завод аһылыга	От иһэр механизм	Охсуу (гектар)	Мунньуу (гектар)	Көбүһүн (тонна)		Силбэс (тонна)		От мээкиэтин (тонна)	
						график	туолла	график	туолла	график	туолла
Карл Маркс	590	88	9	4027	3419	3200	1411	700	200	50	—
Субуруускай	325	21	4	2735	2618	1975	1030	400	760	50	93
Эрилик Эристин	505	20	2	1973	1923	2225	361	600	600	60	77
«Чурапчы»	278	18	1	1845	1455	1600	742	440	300	—	—
Оройуон үрдүнэ	1701	97	16	10580	9415	9000	3544	2140	1860	160	170

Государственной статистика оройуоннаабы инспектурата.

Көхтөөх субуотунньук

Оройуон үрдүнэ
ымтыллыбыт сүөһү
аһылыгын бэлэмнээ-
һингэ общественность
күөрт күннээх күргүөм.
нээх субуотунньукта-
ра Эрилик Эристин
аатынан совхозка та-
рээһиннээхтик ыйты-
лыһылар.

Совхоз үрдүнэ бары-
та 1059 киһи-күнүгэр
тэтиһэр үлэ оһуһулун-
на.

Субуотунньукка 18 ав-
томашина, 6 трактор ту-
һанылынна. Обществен-
най сүөһүгэ аһаан бары.

та 600 тонна силбэс угу-
лунна уонна 288 тонна
күөх дуһа советуюппа-
лана. Онуоха халһаайыс-
тыбада улахан көмөү
оройуон ийинтэн шед-
тээх тэрилтэлэр онорду-
лар. Ол курдук, админис-
тративнай органдартан
24 юрду тахсан үлэлээтэ.
Оттон «Сельхозхимия»
холбоһук 5 автомашина-
лаах тийһин кытынна.
Эмиа ити курдук, лесо-
пункт, «Якутколхозстрой»
ТМУ-тын коллентивтара
тэрээһиннээхтик көмөлөс-
түлэр.

Г. АДАМОВ.

Эрилик Эристин аатынан совхоз Ходвардаабы
отделениетын У о р з а т ы г а р оһуһтаах
эпиһеһой П. М. Степанов салайар уон бири киһи-
лээх коллентив эпенота совхоз үрдүнэ бастаан
иһэр. Киһилэр Хонду үрөдөр бэдээһини туругунан
45 тонна бастык хаачыстыбалаах оту нэбиһтилэр.
Ходуһа хоһууттара бу тэтимнэрин намыһапка
дьулуһаллар.

Синюкка: түсчүттэр С. А. Протодаьянов (улга-
та) уонна А. П. Сергеев.

П. Оконешиников фотот.

Биригээдэ графикы тутуһар

«Чурапчы» совхоз Сы-
ланнаабы отделениетын
оһуһтаах салайааччы ком-
мунист П. И. Лебедев
биригэдиһирдээх Түөһа-
тээҕи биригээдэ отчуттара
от ыйын 20 күнүнээҕи
туругунан 115 тонна оту
көбүһүннэр, графиктарын
тутуһан иһэллэр.
Биригээдэ отун үс гым-

мыт ийикитин Дмитрий
Петрович Никифоров са-
лайааччылаах 10 үлэһит-
тээх коллентив эпенота
советуюппалаах Никифо-
ровтаах бэдээһини туру-
гунан 89 тонна туруор-
дулар. Ити—графиктан
39 тоннанан ордук.

«СО» корр.

БОЧУОТ ДУОСКАТА

1981 сүл алта ыйыгар уонна мээчирэн баста-
ан ыйыгар сүөһү ийинитигэр, киһиттэн дөрө-
дуускуһунан ийинитэ уонна советуюппалааһын-
на социалистическай куоталаһыгы үрдүк көр-
дөрүлэри сүүһүлү маннак коллентивтар уон-
на бастык үлэһиттэр оройуоннаабы Бочуот дуос-
катагар таһаарыллаллар.

СЫЛ АЛТА ЫЙЫН ТҮМҮГҮНЭН
СОВХОЗТАРТАН

Карл Маркс аатынан совхоз сүл алта ыйыгар
уонна бэс ыйыгар үрдүк көрдөрүүлэрин иһин,
Эрилик Эристин аатынан совхоз сүл алта
ыйыгар уонна бэс ыйыгар үрдүк көрдөрүүлэрин
иһин.

ОТДЕЛЕНИЕЛАРТАН

Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдаабы
отделениета.

«Чурапчы» совхоз Арыһаахтаабы отделе-
ниета.

Карл Маркс аатынан совхоз Болугурдаабы
отделениета сүл алта ыйыгар уонна мээчирэн
бастаан ыйыгар үрдүк көрдөрүүлэрин иһин.

ЫАНЫЫК ФЕРМАЛАРТАН

Хадар «ЫБСЛКС 60 сыла» ферматын кол-
лентива (старшай Осипова М. К.)—фуражнай
ыһах аһыттан алта ыйга 1448-тыы кг, бэс
ыйыгар 484-түү кг үтүү ыһытын иһин.

Хайахсыт «Сырыс» ферматын коллентива
(старшай Софронова А. В.)—хас биридди фу-
ражнай ыһахтан алта ыйга 997-лүн кг, бэс
ыйыгар 355-тин кг үтүү ыһытын иһин.

Одхулуун Үрэх Күөрэтээҕи ферматын кол-
лентива (старшай Капитонова З. Д.)—хас бири-
дди фуражнай ыһахтан 998 кг үтүү ыһытын
иһин.

ЫАНЫЫКСЫТТАРТАН

Ксенофентова Наталья Николаевна (Эрилик
Эристин аатынан совхоз)—фуражнай ыһахтан
алта ыйга 2048-тыы кг, бэс ыйыгар
737-лүн кг үтүү ыһытын иһин.

Иванов Михаил Иннокентьевич («Чурапчы»
совхоз)—хас биридди фуражнай ыһахтан ал-
та ыйга 1940-нуу кг, бэс ыйыгар 580-нуу кг
үтүү ыһытын иһин.

Игнатова Матрена Николаевна (Карл Маркс
аатынан совхоз)—хас биридди фуражнай ыһа-
хтан оротунан алта ыйга 1460-нуу кг, бэс
ыйыгар 447-лүн кг үтүү ыһытын иһин.

МЭЧЧИРЭН МАННАЙҒЫ ЫЙЫҒАР
ОТДЕЛЕНИЕЛАРТАН

Эрилик Эристин аатынан совхоз Хоптобо-
тобу отделениета.

Карл Маркс аатынан совхоз Бахсытаабы от-
делениета.

ЫАНЫЫК ФЕРМАЛАРТАН

Болугур Кыстык Кугдутаабы ферматын кол-
лентива (старшай Егорова А. П.)—хас биридди
фуражнай ыһахтан 344-түү кг үтүү ыһытын
иһин.

ЫАНЫЫКСЫТТАРТАН

Филиппова Матрена Гаврильевна (Эри-
лик Эристин аатынан совхоз)—хас биридди
фуражнай ыһахтан 498-тыы кг үтүү ыһы-
тын иһин.

Протасова Анулина Гаврильевна (Эрилик
Эристин аатынан совхоз)—фуражнай ыһахтан
аһыттан 433-түү кг үтүү ыһытын иһин.

Синцева Дария Прокопьевна (Эрилик Эри-
стин аатынан совхоз)—биридди ыһахтан
401-лүн кг үтүү ыһытын иһин.

Павлова Раиса Михайловна («Чурапчы» со-
хоз)—хас биридди фуражнай ыһахтан 276-лүн
кг үтүү ыһытын иһин.

Игнатова Анна Михайловна («Чурапчы»
совхоз)—биридди ыһахтан 253 кг үтүү
ыһытын иһин.

Артемьева Нюрбина Сергеевна (Карл Маркс
аатынан совхоз)—биридди ыһахтан 250-нуу
кг үтүү ыһытын иһин.

ЫЫРЭЙ КӨРӨӨЧЧҮЛӨРТӨН

Лазарева Ульяна Дмитриевна (Карл Маркс
аатынан совхоз)—60 ыһырай өңчирэһпэккэ
иһан биридди төбөнү 28,4 кг төлөһүһүтүн
иһин.

Пермякова Варвара Николаевна (Карл Маркс
аатынан совхоз)—65 ыһырай тыһыһахтын
иһан хас бириддирин 20,1 кг төлөһүһүтүн
иһин.

Лыткин Василий Михайлович (Карл Маркс
аатынан совхоз)—50 ыһырай өңчирэһпэккэ кө-
рөн бириддириттэн 20 кг прирехи ыһытын
иһин.

Партийнай олох: Н. Дмитриев суругун дьүүлэһин түмүктэнэр КЭККЭБИТ ЫРААС БУОЛАРЫН ИЙИН

Итинник рубриканын бу дьыл ыйын 19 күнүгэр «Кичэйэн сүүмэрдээн, биһирдэһэн көрөй» дьин төбөнөн Эрилик Эристин аатынан совхоз партийнун секретара Н. С. Дмитриев суругунан партийнай-төрийэр үлэ биһир дьүүлэһин боппу-руодугар—партияга ыытыа эдэр коммунисттар кытта үлэ, коммунист үрдүк аналды туһунан партийнай актив опьети тастаһыыта, санааны үлэстэнигэ сараламмыта.

Суругка совхозтаары партийнай төрүтэ оло-рор баар чопчу холобур-дарга олозуран, партия кэкиэтин хантатын боппу-руостара ырытыллыбыт-тара. Партияга ыытыа, эдэр коммунисттар итингэ баар итэвэстэр, көтүтүүлэр арыллыбыт-тара. Бу тыын суолталаах уоп-сай партийнай дьылаа утумнаах үлэни, үрдүк көрдөбүлээх буолууну эрэйэрин чорботон бэлэстэммитэ.

Хаһыатынан кэпсэтин-гэ кыттыыны ылдыттар маньаха ураты суолтаны биһирдэһэр түбэспүчү буолбатах. Кэпсэтингэ бастаһынан кыттыбыт ССКП райкомун учуонка секторын сөбүдүссэй Х. П. Федуллова партия кэкиэтингэр кинирээччигэ рекомендацияны биэрээччи эппиэтинэһин үрдэти, кинилэртэн ирдэбили күү-бүрдүү боппуруостарын туруорда. ЫБСЛКС рай-комун бюротун чилинээ С. А. Попов партияга сүүмэрдээһингэ комсомольскай тэрилтэлэр оруолларын салгыы үрдэ-тин боппуруостарыгар санаатын эттэ. Сыланг өйдөлөһүтүннээ парти-бюро секретара К. В. Макарова эдэр комму-нистары кытта үлэни тэ-

рийин боппуруостарыгар тохтоото. Хадаар өйдө-лөһүтүн управлениоһа П. П. Тарасов эдэр ком-мунистка партийнай тэ-рилгэ номолорун аары-на. «Эдэрдэри итин дьүүлэһин формата» дьин төбөлөөх суругтар ССКП райкомун инструктора С. И. Никитин эдэр коммунистар оскуола-рын үлэстэни опьети билиһиннэрдэ. Карл Маркс аатынан совхоз парткомун секретара М. С. Оконешников партия-га сүүмэрдээһингэ, надр-дары үүнэригэ үлэ-лэрин опьети билиһиннэ-рэр, онуоха таһаарыллы-быт итэвэстэри туора-тыыта соруктары туруо-рар. Партияга ыытыа, коммунистар персональ-най дьылааларын огоруу-га ССКП райкомун пар-тийнай комиссионын пред-седателэ Н. П. Васильев партия кэкиэтингэр сүү-мэрдээһин, докумуоннары толоруу боппуруостарыгар таһаарыллыбыт итэвэс-тэри арыан суруйда.

Биһиги ленинскэй пар-тиябыт бэйэтин кэкиэ-тэ арааһынан, түмүүлэри-нэн, биһир сомоботуунан күүстээх. Партия XXVI съезиэ маньаха ураты суолтаны биһирдэ. «Биһи-ги партиябыт чилин уон-на авторитетин туһунан, итин кэкиэте ыраас бо-ло, суутун туһунан этиллэр буоллаһына, итингэ да хаһыан да сыһаанын баар буолуон сатаамат! Чуолаан, итинин үрдүк ирдэбиллээх буолуу ССКП биһир ыытыа буолуутун, кини советскай общес-твонь салайар, советскай норуоту коммунизм суо-дунан эрлээхтэхтир сир-дэни иһэр дьоруун хаач-чылар» дьин эпитэ ССКП КК Генеральной секрета-ра таһаарыс Л. И. Бреж-нев партия XXVI съези-

гэр огорбут дьылааһы-гар. Ити коммунистар барыбыт, туох ханнык ийинэ, партийнай актив-ытык иһэригэр буолар.

Партия кэкиэте ыраас, кыытыа буолууга ити-ингэ туруоруллар үрдүк көрдөбүллэри олоххо кил-лэрин, туох ханнык ий-пинэ, партийнай тэрил-тэлэр дьоруударыттан ту-тулунтаах. Оттон дьоруу-ру тэрилтэ састааба бы-наарар.

Партияга кинирээччилэ-ри сүүмэрдээһингэ ордук икээлээхтэх сыһааны-һыны, эдэр коммунистары итингэ утумнаахтык үлэ-лээһин—улахан партия-най ирдэбил. Партияга кинирээччи билиһиннээхтэх тэрийин бастыг инициативалаах рабочайдары сүүмэрдээһин—биһир би-риэмэлээх үлэ буолбатах. Маньаха ханнык да хам-паанһаны тэрийи, тиз-тайин таһаарыллыа суох-таах. Бу өттүгэр биһиги партийнай тэрилтэлэрибиз элбэхтик улаһыллара наа-да.

Калин сылларга пар-тияга ыытыа аһаас партийнай муньахтары ыытыы үгэс быһытынан кинирдэ. Партияга ыыты-лааччылары биһиргэ үлэ-лиир коллектива эрэ сөп-төөх сыһаны биһэр ылахтаах.

Кэпсэтингэ кыттыбыт коммунистар б а р ы да рекомендация биэр-ээччи эппиэтинэһин үр-дэти туһунан этэлэр. ССКП XXVI съезиэ кэ-киэтин «Правда» хаһыак-ка бөкөттөмүт В. Ко-жемяко «Рекомендация» дьин төбөлөөх ырыты-тыгар даһаны, бу боппу-руоска ураты суолтаны биһирдэһтээһин көрөбүт. Кэлиин түөрт сылга оро-йуоннаабы коммунисти-ческай тэрилтэ учуоттар-турар коммунистартан

партийнай дьисциплин-нэни кэли 17 ийи пар-тия кэкиэтингэ таһаа-рылыына. Ол үрдүкү биһир да рекомендация биһирбиз коммунист пар-тийнай эппиэтигэ тарды-лыбата. Ааспыт снл ах-сыһыытыгар Карл Маркс аатынан совхозтаабы тэ-рилтэ ССКП чилиннэгэр кандидат Анисимов Г. П. партия кэкиэтингэр ылы-лыбыта Ол эрэри бу таһаарыс мааскабайдын арыталаан, муус устар-га партия кэкиэтингэ таһаарылыына. Оттон ки-нигэ рекомендацияны биһирбиз Капитонов Н. М., Яковлев А. Я., Павлова А. В. бастыг үлэнигэ быһытынан характер-тикалаабыт-тара. Итинник рекомендация ийин ком-мунист эппиэтинэһин су-гуохтээһин үрдүкү, пар-тийнай тэрилтэ кыһам-макка олорор.

ССКП чилиннэгэр кин-рингэ кандидатнай ста-фы барыта партийнай тэрилтэлэр сорудахтары биһэрэн үлэни тэрийэллэр. Оттон ССКП чилиннэгэр ылыллыахтарыттан эдэр коммунисты салгыы ий-тингэ үлэ снэ тэрийли-бэт. Эдэр коммунистары кытта үлэга аһаарда кан-дидатнай стафынан му-нурдамакка, утумнаах үлэни маады тэрийи эрэйиллэр.

Партиянай-тэрийэр үлэ биһир туһаах боппуруо-ну-гар—эдэр коммунистары кытта үлэга хаһыатынан кэпсэтин бу боппуруоска баар итэвэстэри биһир-дээхтэхтир арыйда. Онуоха кинирбиз эппиэтинэһин тү-мүк оностуу, үлэга ту-һаны тэриллэрэ эрэйил-лэр.

Э. МОНАСТЫРЕВ,
ССКП райкомун пар-тийнай-тэрийэр үлэга
отделын сөбүдүссэ.

ССКП райкомун бюро-то, райсовет исполкома оройуон промышленнай, производственной, тутар уонна хааччылар тэрил-тэлэри социалистическай куоталаһыларын снл бастык аһаарылаабы тү-мүктэри таһаардылар. Бородууксууларын ого-руу ааспыт снл туһаан-

таһаарылыына. Маньаһы-бөлөххө ыытылааһынан эх-үүт комбината, ийикс-миэстэни лесопункт ко-лектива ылла. Ийикс-бөлөххө дьы-уот, комму-нальнэй хаһаайыстыба производственной управ-ленигэ бастык, ийикс-снэ дирекцияга ийикс-буолулар. Уһус бөлөх

Официальной салаа СЫЛ АНАРА ТҮМҮКТЭННЭ

наах кэкиэтигэр 28,4 бырыһыан, батыры 54,9 бырыһыан улааттылар. Бородууксууа сүүн кээ-рээһин огоруу соруктара аһыры толорулуунулар.

Ол эрэри «Якутсель-строй» тутар-тайгар участвата (нач. Артемьев И. С.) снл бастагы аһа-рылар билааннарын гене-ральнай бөдөрээккэ 89, бэйэтин күүтүгэр туту-га 87,9 бырыһыан эрэ толордо. Оттон райпотреб-общество (председатель Монастырев Н. И.) та-баар эргирин билаанын 98,2, общественнай аһы-лын сорудаһын 94,8 бы-рыһыанга эрэ тирнэр. Лесхоз (директор Дьяч-ковская П. П.) дохуоту киллэрин билаанын 92,1, ийин снбэссэ (снбэссэ-сэй Аммосова В. М.) 3 бырыһыаннаах ийин об-лэстиларын аһылааһын сорудаһын 62 бырыһыан, нэһилээккэ уурдарымы-гар билаанын 72,9 бы-рыһыан толортоотулар.

Промкомбинат «Якут-колхозстрой» ТМУ-га, «Сельхозхимия» холбо-лук, олох-дьаах комби-ната, оройуоннаабы си-бэс уезла, аэропорт үлэ-сорох көрүгүнэрин бы-лааннарын тохтулар.

Куоталаһы усулуобу-йаттар снл түбөһиннэ-рон түмүк бөлөхтөрүнэн

нааһылааһынан тосстрах инспекцияга буолла. Бу бөлөххө производственной көрдөрүүлэр сүүн кээ-рээһин толордохтору-нан, ийикс миэстэ анам-мата.

«Сельхозтехника», суо-тэри оройуонуну-тутар участват, «Якутмеллопод-строй» мехучасток, се-тевой участват, ЛТЦ-3, дизельнэй электростанция, «Якутэнерго» участват-таһы коллективтарын са-лалтара үлэ түмүктэ-ринэн оһоһулар оһуот-тары түбэрбэттир. Са-наа пэтилетка билаанна-рын толорууга тэрийиби-т социалистическай куота-лаһыга маньын сыһан ийиниктин тулуйулаах суохтаах.

Холбоһуктаах муньах промышленнай производ-ственной, тутар-хааччы-лар тэрилтэлэр салалта-ларын билааннары толо-рууга эри-дэхси үлэ-лииргэ, бородууксууа хаа-чыстыбатын туһаарыы-уонна нэһилээһини хаач-чылы кыһаарытын сал-гыы үрдэтигэ үлэни бы-лааннаахтык тэрийэллэ-ригэр эбэһиннэстээтэ. Ор-дук улахан болломтону нэһилээһинэ ийиник тут-тар таһаардарын хаачыс-тыбаларын үрдэтингэ уу-рарга сорук туруорулу-на.

Ово сайынгы үлэстэ, сыһыалаага Туолума бугуллара

Е. И. Курашов ааты-нан Чурапчы орто оскуо-латын үөрэнээччилэрэ бийыл сайын 5 үлэ хол-боһугар түмсэн сыһы-налар, үлэлиллэр.

Итилертэн биһир үлэ уонна сыһыалааг лаады-ра Туолума үрөбэр баар. Бу 20 оролоох лаадыры математика учуутала А. С. Макарова салайар, ий-гээччиин СГУ математи-ческай факультетын сту-дента А. И. Слепцов үлэ-лиир, наставниктара—ос-куола техникумун И. Н. Попов.

Лаадыр бөлөхөрө бу күн-нэргэ 700-төн таһа бу-

гулу туруордулар. Маньа-иикс, сыһын үлэлиир лаадыр командира Вася Михайлов оһоһоччулары баһылылар-нөһүлүүр. Ки-иник кытта Стасия Сав-вин, Снэ Попов уо. д. а. уолаттар хоннохтоохтун оһоһолор. Оттон муньуу-га Коля Сивцев, Еля Чи-чигинарова уо. д. а. атыт-тардааһар ордуктар.

Үлэ уонна сыһыалан лаадырын коллектива Су-буруускай аатынан сов-хозка 85 тонна оту содо-туоппалаан туттарар бы-лааннаах.

П. КАЛАЧЕВ.

Кини барыһан бу кэ-рэ-үтүө дьылдаа оһорон аһар мутугунан бара-лар мукур үйэтигэр үлэ-лээбит үлэни түмүтэ-ринтэн, дьон ийингэр огорбут үтүөтүтүн ас-тымаат, ийин толору тоһоһоттох курдук сана-нар дьэһээччилэр сорох кырдыаһастар. Ол эрэри сорохтор аһас эдэр-дэринтэн биллэн-көстөн, олох дохсон уоһунан өрү-һүсүтүү өһөһөн, хо-молтоһоох кылга да үлэ-лэригэр бэрт көрө-бөлнө суолу-һини хааллара оһ-сон ааспыттара эмиэ баар суол. Мин биһир он-дук дьылдааһа дириг-иик ийингэр ийин ту-һунан биллһиннэриэхпин баһардым.

Кини 1941 сыллаахха

Дьыллар уонна дьоннор МАХТАЛЫНАН АХТАЛЛАР

Якутскайдаабы фельдшер-снэй-акушерскай оскуола-ны бүтэрэн ыраах Усу-уона оройуонугар доруо-бууа харыстабылын отде-лын сөбүдүссэһинэн ана-нарыгар сүүрбэччэлээх эрэ этэ. Таһаһыттар, бу-хуттар олохторун дьаһа-хтарын чөбүлгүрдүннэ, ки-инилэр доруобууларын арааһаччылаһыныга эдэр специалист Федор Васи-льевич Посельскай күү-һүн харыстаммакка үлэ-лээбитэ, бэйэтин үчүгэй тэрийээччи быһытынан көрдөрөн нэһилээһинэ ытыктыбылыа ылбыта.

Төрөөбүт оройуонугар, Чурапчыга, 1946 снл-лаахха эргиллэн эппи-р-сантиарнай үлэни салай-быта. Кэли, атын сир-дэргэ эппиэтигэр дьору-наастарга сыһаан баран, оройуонугар доруобууа харыстабылын отделын сөбүдүссэһинэн эмиэ бэрт таһаарылаахтык үлэлиэбитэ.

Оччолорго балыһала-ры, фельдшерскай-аку-шерскай нууонары туту-га Федор Васильевич кы-һаһытынан улахан хам-сааһын оһоһулулубута. Ки-ни колхозтаахтар уопсай муньахтарыгар анаан.

миннэн таһсан олохтоох-тук кэпсэтигэрэ, итэ-тинээхтэхтир тыл этэрэ, ту-тууну мытарга туруорса-ра, Онуон тэрийэн Ф. В. Посельскай Мугудайга, Алааһарга учаастактардаа-бы балыһалар, Хадаар-га, Мээндиһэ, Чычча-на меддуинар дьылаарын туттарбыта. Тутууну үчү-гэйдик мытан Доруобууа харыстабылын министр-ствотынан наһарадала-ммыта.

Федор Васильевич надр-дары кытта үлэни биллэ-рин тупсарбыта. Кини са-лайар снлларыгар элбэх санаа специалисттар кэли нэһилээһингэр ордук тра-хома, малары уонна истик курдук мыры-лары бухатыннаахтык суох огорууга ийиник дьикти улахан хардыы оһоһулулубута.

Дьоруудаах тэрийээччи-ни, активнай обществен-ныгы үлэга аһан аһар-быттып курдук, атын эп-пийтээх дьоруонаастарга аһаһаһы снллыбыт-тара. Ийинин ЫБСЛКС обко-мугар, Тааттага комсомол райкомун бастагы секре-тарын, «Социалистичес-кая Якутия» хаһыакка үлэни сыһыбыта. Дой-

дугутар Хадаарга колхоз бырабыллыһытын пред-седателинэн быһаардан дьонун, саргытын туһунан күүһүн харыстаммакка үлэлиэбитин билгин үгүс-тэр үчүгэйдик өйдүүлэр.

Федор Васильевич ба-ра буоллар, эһил 60 сааһын туолуо этэ. Хо-моһуох ийин, 1957 снл-лаахха Урдуну партийнай үөрөххө барар бадалаах сыһыан быһах ыарыыга билдыаһыта.

Киниттэн үс ово хаалан билгин бары үөрэхти-инлэр, сүнүөхтэригэр тур-дулар. Уола Василий оро-йуон биһир чулуу спорт-смена, билгин Хадаарга оскуола директора. Кы-һа Надежда—культура үлэһитэ. Оттон кыра уола Федор СГУ-гар үөрэнэр. Кэргэнэ Любовь Семенов-на бухгалтердылар.

Оройуонга доруобууа харыстабылын сулуосата сүнүөсүр туруутугар бил-лэр оһоһоох дьигиһээх ийин билгин биһиргэ үлэлиһит дьон истиг махтаһынан ахталлар.

К. СИВЦЕВ,
хаһыат общ. көрр.
Синьоска: Ф. В. По-селскай.

Лаабырга анаан

Эрилик Эристин аа-тынан совхоз салаалтата Диринг орто оскуолатын үлэ уонна сыһыалаа лаа-дырыгэр анаан Таатта үрөбэр ийин квартиралаах үлөрдөр дьыһи көһөрөн дьылларэн туттарда. Үлэ-интгэр дьыһи кичэйэн аллас гына огордулар. Ийин аны ардахтаах снл-дон аны күүнэргэ огчут-т да күүнэргэ үлэ-лэр эрэйдэммакка үлэ-лэр, сыһыһаһахта-

ра. Билэтин үөрэнээччилэр санаа дьыһа оһороннор учууталара С. Е. Федо-сеев салаалтатын нөх-төөхтүк өттүүлэр, со-рохтор ныйрай көрөллэр. Кинилэр совхоз рабочай-дарыгар бааһы оһос-тууга улахан көмөлөрүн ийин истигин махтаһал-лар.

Т. СОКОЛЬНИКОВ,
хаһыат общ. көрр.

КҮӨХ СИРЭМИ БАТТАНА — МУНУТУУР ЫАМЫ!

КИМ ТӨНӨ ҮҮТҮ ЫЫРЫЙ?

От ыйын 10—17

КҮННЭРИНЭЗЭМИ СВОДКА

Совхозтар, отделениелар	Фур. ынах	Цанар ынах	Күннээрн валов. үүт (т)		Күннээрн үүт (т) (миллион)		Күннээрн тарылар үүт (т)	То-рөөд. ынах	Салт. ынах
			1980 с.	1981 с.	фн	млн			
Карл Маркс	2433	1964	167,5	193,4	7,9	9,8	174,5	1795	2008
Одүүлун	640	445	41,5	40	6,2	8,9	38	329	544
Волугур	495	450	42	45	9,3	10	43,5	489	631
Мугудай	637	511	46	53	8,3	10,3	47	498	437
Ваксы	671	558	38	55,4	8,2	9,9	48	479	396
Субуруускай	1342	920	68,8	80	6	8,8	74	965	1168
Хатылы	386	310	22	28	7,3	9	25	350	254
Волтоого	470	390	22,3	28	6	8,4	26	325	478
Соловьев	486	280	24,5	24	5	8,5	23	290	436
Эрилик Эристин	1847	1725	141,5	164,5	8,9	9,5	139	1598	1534
Хоптоого	495	492	41,5	44	8,8	8,9	42	481	457
Хадаар	463	403	37	39	8	9,6	25	399	844
Хайахсыт	443	402	32	41,5	9,4	10,3	37	350	365
Чакыр	428	428	31	40	9,4	9,3	35	368	368
Чурапчы	1354	873	74,6	76,9	5,6	8,8	66,8	785	1123
Сылан	688	465	37,9	43	6,2	9,2	37	377	544
Килонки	376	237	17,8	17,9	4,7	7,5	15,8	218	349
Арылыах	290	171	19,7	16	5,5	9,3	14	190	230
Оройуон үрдүнн	6976	5462	452,4	514,8	7,4	9,4	454,3	5143	5833
1980 сылга					6,3	8,3	415,5	5040	5437

Ааспыт нэдиэлэе күн айым 514,8 центнер үүт ыанна. Итинэн сүүсчээ ынах эбии төрөөбүтүн үрдүнн, күннээр үүт ыама сөччө-бачча эбиллэбэтэ, үгүс фермаларга биэр тайымна турар. Биэр фуражнай ынахтан үүтү ымыны ааспыт нэдиэлэе орнообор Хоптоого, Хайахсыт отделениелара танныры түһэрдилэр. Сылан, Килонки отделениелара эмнэ үөтэлээбэтэр. Итинник тулуйуллубат хаалымы биэр биричиннэтинэн ынахха эбии аһылыгы сизити суога буолла. Үгүс фермаларга болломтону ууруохтаахтар. КВ олохтор билигин да үлээбэтэр. Тым ханайыстыбатын управлениета.

Нам оройуонун учуутала, үлэ уонна сарни ветерина Георгий Ино-кентьевич Емельянов атын уобаластарга, кыраайдарга сылдьан, онно үлэ нымматан чинчийэн, үө-рөтөн, оту илиинэн оттообутунга үлэни научнайдык тэрийини өлөмө-нэрин айбыта хас да сыл буолла.

Ичиннэн оттообун технологиятын сүннүгүн үс көрүнгө араарыахха сөп: илиинэн охсуу, муньуу уонна атырдааһынан бу-гуллааһын. Ичиннэн оттообунга, ордук охсууга кини сырата бастар, ула-ханнык илистэр. Охсооч-чу күнү быһа төгүлүөнөн, эргичиннэн, хотуурун үөһэттэн дайбаан түһэ-рэн, охсуллубут отун кэннигэр эһэр. Элбэх сы-ратын, күүһүн төгүлүөн-нүүрүтэр, эргичиннэн-гэр уонна хотуурунан ох-субут отун кэннигэр ыраах элгиритэр быһар, түргөнник сылайар, илис-тэр. Ол иһин элбэхтик тохтоон сыннынар.

Ичиннэн муньууга, кыраабылынан биэр-ини олуту бараат, хойдубут оту кыраабыл угууан си-лэйэ быраба-быраба мун-ньар. Онон охсуллубут оту барытын илиинэн кө-төбөн хомулар диэххэ сөп. Ити курдук үлээһэн муньуулааччы күүһэ быс-тар, илистэр. Бугуллаа-һынча от илиинэн үсү-һүн көтөбүллэр.

Үлэни научнайдык тэ-рийини методикатын ту-һанан үөрөтөн көрдөххө, илиинэн оттообунга оло-буран хаалбыт урукку ныммаа кини күүһэ эл-бэхтик көдүүһэ суох ороскуоттанар эбит. Оттон Г. И. Емельянов мындыр-

даан айымтын научнай-дык чочулан олохтоох-хо, оттообун нымма-ларгаар биллэр, тупсары-лар киллэриллэллэр. Олор илин үлэтин улаханник чыгытталлар, таһаарытми лаппа үрдэтэллэр. Үлэни научнайдык тэ-рийдэххэ илиинэн оттоо-бунга манник улары-тыллар, ириллэллэр: илин-нэн төгүлүөнөн ох-суу, муньуу суох оло-буллалар, атырдааһынан бугуллааһын уонна илин кыраабылынан хотуур субуутун түгэтин харбаа-һын.

Ордук охсооччу үлэ-тэ улаханник тупсарыллар уонна хас ээс төгүл чы-чыллар. Сага ныммаа кини төгүлүөнөн, эргичиннэн, уулуссаа хааман иһэрин курдук, көнөтүк сылдьан үлэлиир, кыратык көрүһүн эрэ ула-ханас хамсатар. Ханас атырдааһын ула-ханнык сылаахка эрэ хар-дылылар. Хардыта тэг буолар, ол иһин хотуу-оту биэр дэхситик ылар. Далааһын оңорууттар хотуурун үөһэ көтөхпө-кө эрэ хотууа ньуурун кырынан төннөрөр. Хо-туурунан дайбааһын хо-туу-тумса ула атах ойо-буһууан тарбахтарыгар тэтиһиниттэн сабала-нар, оттон тумса ханас атах ойобуһуу тарбах-тарыгар тийдүүһэ дай-бааһын далааһына бү-тэр уонна хотуур үөһэ көтөбүллүбүккэ эрэ ха-дымалы кырынан тө-нөрүллэр. Онон ордук хо-һу хамсааһын оңоруула-бат.

Охсооччу охсор көм-гэр спортсмен курдук сатаан тымнарга үөрнө-рө улахан суолталаах.

Охсууга толору далааһын 2 сөкүүндэе биэр-дэ оңоруллар. Бастагы сө-күүндэе — далааһына — эйрийдит салгыны та-һаары: иккис сөкүүндэ-дэ — хотууру төннөрүүтэ — салгыны эйрийдит. Онон мунууттэе 30 толору да-лааһын оңоруллар. Онон охсооччу охсуутун рит-ми «биэр-якки», «биэр-икки» дигэн зааһан ылын

сөп. Бу нымманан Г. И. Емельянов 68 саабыгар хотуурун суолун 2 метр кизиник тэһэн, оту 33 сантиметр көтөтүтэхтик халтаран 8 чаас 20 мүн. нүүтэлээх үлэ көмгэр, күлкэ 5 километрге тэг, иһэр сирн хааман 1 гек-тардаах хотууаны охсоро. Хотууаны манник ным-ман охсууга хотуур суо-ла биллэбэт, от төрдө сар көрсүтүтэн хоруйла-лар. Онон от валовой ил-лигэ үрдүүр. 1 санти-метр үрдүтүтэх от төр-дүтүн 1 гектартан 1 цен-тиер эбии от кэлэр.

Сага нымманан охсуу иккис ордуга — от хотуур тэһини биллэһин туха-ры иһыллыбат, төттөрү-түн чөмөхтөнөн, субуу-луу түһөр. От куурдаа-һа хотуур суолугар хаал-быт адыһах салааны хо-туур субуутун түгэтин кытта холбуу харбанар.

Үлэни научнайдык тэ-рийингэ, илиинэн мун-

Комсомолка Елена Хо-ютанова Мугудай орто оскулатын бүтэрэн ба-ран, былырын Карл Маркс аатынан совхоз Төлөй Дирингизэри би-риттэтигэр комсомоль-скай путевоккан манник-сытынан үлэлиин хаалбы-та. Кини билигин ферма-тыгар, ону аһан бири-гээдэе биэр бастын көр. дөрүүлээх үлэһит быһым-тынан биллэр.

Эдэр манниксыт аас-пыт кыстык тодус ыйы-гар хас бириднн фураж-най ынаһыттан 1187-лин кг үүтү ыан, быһаанын ыраабынан аһарбыта. От-тон сага плететка бас-тамы салын агарыгар ынах ахсыттан 1048 кг үүтү илгэни ыла. Кини сайылгы мөччирэг түөрт

Ийыгар хас бириднн фу-ражнай ынаһыттан 1187-лин кг үүтү ыан сорук. Снимокка: Е. Хютано-ва ийыгы үүтүн туттарар.

ЭДЬИЙДЭРИН УТУМНААН

Эрилик Эристини аа-тынан совхоз Хадаарда-бы отделениелар уруу-куттан олгөм үүт маас-тардара илгиллэр этилэр. Блан көрүүбүн П. О. Дмитриеваны, А. Т. Пука-нини, М. В. Никити-наны, А. В. Софронова-ны, Т. Н. Ксенофонто-вы уо. д. а. Кипилэр ба-ры кыһынны Улахан Сы-һыма, сайынны Сир-дөөһөскө үлээһэн урун илгэни дэбилитиспиттэр, үгүс ахсааннаах бэйэлэ-рин тууахтарын хатарла-чылары иппиттэрэ, үлэ

араас мындырдарыгар мөччирөгтөн ынах ах-сыттан ортогонун 1500-туу килограмм үүтү ыларга сорунтаһыта. Олортон биридэстэри-ни комсомолка Наталья Ксенофонтова буолар. Кини сайылгы түөрт-ый-га хас бириднн фураж-най ынаһыттан 2010-нуу килограмм үүтү ырга, онон күөх сирэм ыйдары-гар валовойуна 30 тон-на 150 килограмм үрүн-илгэни дэбилиттэргэ үрүн-иллибит эбэлээлиһи ба-ры ылыммыта. Оттон ки-ни үлэлиир «ЫБСЛКС 60 сыла» комсомольскай-ыччат ферма коллектива

мөччирөгтөн ынах ах-сыттан ортогонун 1500-туу килограмм үүтү ыларга сорунтаһыта. Мөччирөгт ааспыт ыйы-гар Наталья Ксенофонто-ва фуражнай ынахтан 583-түү килограмм ону-гар 737-лин киллэни ыа-та. Онон кыыс эппит ты-лын толорууга улахан ситиһиннэһэ уонна хаал-быт сайылгы ыйдага бу тэтимни ыһыктыбат туһугар дуулунар.

П. ТАРАСОВ, отделение управляюща.

Отчум! Мань аах, муһан

ЕМЕЛЬЯНОВ
НЬЫМАТА

атырдааһынан түүрэ а-һыллан адалан оңорул-лубут бугул түгээс атыр-дааһынан ууруллар. Су-буулар түгэхтарыгар уон-на хотуур суолугар хаал-быт адыһах салаа от кыраабылынан харбанар. Онон оту муньуу суох оңоруллар.

Оттон уруккудуу мун-ньар буоллар, хотуур ыраас суолугар охсулу-лубут оту кыраабылынан адалан, хос үлэ таһаары-лыах этэ.

Убадас онко итинник нымманан биэс кэпкэлэһэ-сытар хотуур субуула-рыттан бугуллаллар. Онон сага технологияда оту муньуу, субуулааһын суох оңоруу суотугар, үлэ оңорон таһаарыта икки-үс төгүл үрдүүр. Бу ныммаа түөрт кини охсубут отун үс кини хомууан, бугуллаан хол-лутук ситэр.

Ичиннэн оттообунга үлэни научнайдык тэри-ийини олохтообун хотуу-

гу талыттан уонна угар олордууттан сабалаан Хотууру талыта туура-тыттан ылан танныры тутан, тумсууан маскэ тирээн баттылаан кө-түллэр. Онуоха үчүгэй тииридэх, сытын хо-туур түлэһиннээччигэ суох Сага хотуур бинтин тап-тайыах ичиннэ бодот то-куулаах ичиннэн аалаа тарбаһыттар. Ол иһин-ниттэн эрэ массына-рес-соратыттан оңоруллубут 3 сантиметр кэтиттээх, сирэйэ томтодор кыстык-ка аналлаах отүйүнэ: таптайыллар. Чочуга обустарар букатын са-таммат.

Хотуур угар анаан ор-дэ өрүс талаа эбэтэр өтө талаа быһыллан катарыллар. Төрдө 4 сан-тиметр диаметрдаах уон-на хотуур хотууа ньуу-ругар сыста сымдарыгар суоттанан, бакыр бо-луохтаах. Ол бакырын тас өтүгүн 3 сантиметрге нымлааччы чарааһата суо-руллар. Онно хотууру урукку курдук талааһын эбэтэр чэй тимиринэн ситэлэһи буолбакка, 4 — 4,5 сантиметр диаметр-даах, 4 сантиметр үрдү-тээх алюминевый тир-бэскэ киил маһынан ыта-һалаан, хотуур бинтэ угуи ичиннэгэр көпө ньуурдаах, дулдалаах хо-дууада 45 кыраадыһынан, оллуор-боллур, дулдалаах хотууада, хоруйа сыл-дыбатын диги 42 кы-раадыһынан, оттон тоң-дуһан уонна төбөтүнэн угар 60 кыраадыс тэг үс мункуутуу олордул-лар. Итинник олордуу-нааһа эрэ хотуур бинтэ үүнэп турар оту туора саабыат, элгэһэн быһар, онон быччыг күүһүн

мункуутуудук күүрдүбөн-нэ үлээһэр.

Ити курдук бакырдык уонна тэг үс мункуутуу олордуллубут хотуур угуи охсооччу бэйэтин ичиннэн үрдүнэн кээмэй, дэи дуускалыыр. Дуус-каны тулутт уга илин-тин 30 сантиметр арты-таахтык үөһэһэн, туол охсор. Оччого иһин төг, көтөбөккө, эргичин-кээбэскэ көнөтүк туран иһэн үлэлиир. Ыһа-лыбыт курдук олордуу-лаах хотуурунан охсууга от, тэһин иһегэр ыһыллы-бакка субуулуу түһэр. Онон үөһэ этиллибитин курдук, охсуу көнөтүнэн кэлэр, технологическай операциялары (муньуу суох оңоруулан, хотуур субуулары анныан бу-гуулааһын, харбааһын) толоруу икки-үс төгүл чэппиир, сөччөһөн дө-бөһсүбэр.

Ичиннэн оттуур эвөнэ састааба, үлэни научнай-дык тэрийини олохтоо-тоххо, 7 кыһалээх буо-луон сөп. Оттон — түөрт охсооччу, үс бугуллаан харбааччы. Бу сага ным-манан эвөннэр, бири-гээдэлэр эра буолбакка, моой отчуттар кытта ту-һанаалара олус туһалаах, барыстаах буолуох этэ. Бу нымманан уу отун сч-сор оссо ордук табыгас-таах. Ууну ыраахха диг-ри көһөн охсуллубут оту атырдааһынан хотууан хонууга таһааран ыһан куурдан баран, урантор, кало, илин кыраабылла-рынан муньууохха сөп.

Т. НИКОЛАЕВ, үлэни научнайдык тэ-рийингэ Саха сириндээ-ри научнай, производствен-най лаборатория сөбүдүсэһэ.

Комментатор колонкалара

НЬЮ-ЙОРКА ПРОВОКАЦИЯ

Американская интернационалист Пеннингтон гегемонистары кытта муомун-палам эйа уонна норуоттар куттала суох буолууларын интэрнестары туһуламмыт сага провокацияны көбүлөчүлөрүнүн буолуулар. Кинилэр хос муомунхотурун буолбут АСЕАН дойдутарынын — Таиландын, Сингапурдуун, Малайзияны, Индонезияны уонна Филиппиндердин Нью-Йорка «Кампучия бопуруостарыгар норуоттар икки ардыларынаады конференция» дьин ааттаааччы түмсүүнү ыгыары ситистилэр. Норуоттар икки ардыларынаады быраап принциптэрин көһөн уонна Азия дойдутара бэйэлэрин проблемаларын бэйэлэрэ өйөлөөхтүк быһаарыа дьулуһууларын утаран, «Кампучия бопуруос» дьин сымыйа дойдугу тула сүпсүтүрүүнү төрүйдүлэр.

Провокацияныр дьахыллары орооччулар Кампучияттан сокутаах вьетнамскай сариллэри таһаарар, бу дойдуга дьахылларын салайыа «көнигэ» тэрийэр, Кампучияда «эбиги өйөлүүнэ» норуоттар икки ардыларынаады күүстэри» киллэрэ сыалы туруоруулар. Ангардас ити даа «конференция» Кампучия Народнай Республикатын ис дьахылларыгар куруубайдык ороолуунан, кампучийскай норуот тутулууга суох буолууттар итээнэ суверенитетыгар суудайы, ити буоларын көрдөрөр. Кини Кампучияда уонна Индонезияга революционнай уларытылар процесстарын төттөрү эргитэ, Индонезия дойдутарын уонна кинилэр малларын — созуруулууну Индонезияга государственстволарын икки ардыларыгар ытаһа охсорго, Вьетнамга мгааныны ороорго, Кампучийскай норуотка политическай геноцид режимин хаттаан соңуурга уонна ол ниниттэн Кампучияда сүүрүнэи поллотовскай баадаларга тирээбэр, ханнык өрө «холбохутаах фронт» тэрийэргэ дьулуһар Вашингтон итээнэ Пеннингтонистэрин көрдөрөр. Кинилэр смаллара

«Дьонтоон үчүгэйдэрэ атыттарга үгүс үтүөнү орооччулар», Муса Джалиль.

Олорон калбит уһун олохторун туһунан ийи ахсын кини кутта көтөбүккэ, бэрт сэмэйдик үлэни-хастыи сындыар сааһырыт дьон баар буолуохтаахтар.

Тымныыны, куйаабы аахсыбалар, курулас ардактан итэбэксэ, эбиги байылаах ар бэртэра «суол суох» аатыран уоснуубут күнүсүгэр, кыаска моҕоһунууларан адамсыбыт аһаһыт итэбэксэ сытдыарын ордуу собуруу кыһыныктар олохтоохторо үгүстүк сөбө көрөчүлөр. Ол — суол маастара Дмитрий Петрович Лазарев. Бу быыл 72 сааһыгар үктэммит ытык кини олохун туһунан билиһиннэриэхпин баардым.

Кыратыттан үлэсэ үөрүйэх өттүт-мисчиг дьон оролоро кини сага сырдык суолу тутуһан күөгэйэр күнүгэр, 1933 сыллаахха, улуу Москвада тийэр дьоллооммута. Оно улаһи-үлэһи издательская-редакция оҕи а й техникумга түөрт смл уөрөммитэ. Дмитрий Москвада издательство Саха сиринээри салаатыгар сахалыы кинигэлэри таһаарыа эмиз үгүс сыратын, билиһиннэ-көрүүтүн биэрбитэ. Билиһин бэркэ билэр сүүдү суруйааччыларбыт П. А. Ойуунускай, Элэй, Амма Аччыгыйа, Эрилик Эристин, Суорун Омоллоон, Күннүк Уурастырап уо. д. а. айыһыларын бастаан

иниһилэрин бачээттээһинигэ быһаччы ыттыбыта. Кини П. А. Ойуунускай уонна саха биир бастаагы үөрэхтээсэ Г. В. Ксенофонтов боччумнаах үлэлэрин сала-сым курдук муһуһан, кэһин дьонно-сэргэсэ туһалыахтара, наада буолуохтара дьин.

Демобилизацияланан кэлээт, Кэбээйи Сититэтигэр оскуола сэмбэдиссэйизин, куучча ылын учууталынан үлэлээбитэ.

1951 сыллаахтан куну бүгүһүгэр дьэри суол маастарынан үлэһир. Саһаан кэбиги, 30 төгүрүн смл күнүгэ көрүтэ

һалбарын учуоттаан аа, товокалы, гостиницаны уонна остолобуойу чугас, чугас тутарга туруорсубута, нефтебазини тэһи, тэргэ кыһаллыбыта...

«Лааһырап суола...» Виирдэ санаан көрдөхкө, сырыы-аһы дьонун итин, ник этиилэрэ, кырдык даһаны, олохтоох. Дмитрий Петрович оройуон уһук сирдэригэр — Арыы, лааһа, Чакырга — автобу, ну сырытыһарыага үгү, ну оҕорбута, Мындааа, бы — Нуотара аһаһын суолу аһысыта. Суол маастара кэнэбэскилээһи, нэс, киллээһи толкуйдуур. Кини Арыылаах — Туора Куөл суолун оҕорторон Алексеевскай оройуону халтаран автобус эргичи маршрутун астарыан баарар. Алдан салаата Куолума үрээттэн 6 км-дээх учаастакка быһа түһэр суол бырайыаһын үөрэтэр. Кини онно таас дьалтаа олому булаа, муостата суох суолуулаахха сөбүн туһунан өрө көтөбүллэн көлөһир. Ити — барыта дьон туһугар, суолтан улахан ту-тулуктаах оройуонмут экономикатын сайдыытыгар дьир-чакчы кыһаллыытыттан. Дмитрий Петрович смта-тура толкуйдуур, ээр-самээр смл-дын илдьитэр итинтэн да атын бопуруостара абахтар.

Кини үтүөтэ умнулу-бат. Дмитрий Петрович онотторбут суоллара сайдылаах олохтут бетон, асфальт хорунтара буолуулар, кэлэр кэнчээри калуһа үөрүүтүн эмиз үрдэтиһэрэ.

50

ХАҢЫАППЫТ
сылын көрсө

Дмитрий Диринскэй
ЛААҢЫРАП СУОЛА

Конкурса

архивка туттарсыбытын билиһи махтана ааттаах-пытын сап.

1939 сыллаахха дойдутугар эргиллэн «Кыым» хаһыакка, кэһин ТЛИНЧ институтугар үлэлээбитэ. Дмитрий Петрович аатыр-быт олонхоһут Теплоухов-Тимофеев «Эрэби Бэрөн» дьин 11 тыһ. таһа строкалаах олонхо-тун млинтинэн суруйбу-та. Н. В. Емельянов со-роутаарыта таһаатар-быт «Сюжеты якутских олонхо» дьин кинигэтигэр баар 54 күөсүрдээх сю-жет авторууан Д. П. Ла-зарев буоларын буза үгүстэр билбэттэрэ буолуо.

1941 сыллаахха күһүн армияда ыгырыллыбыта. Кини дойдуга илгичи кы-ранысатыгар сулууспа-лаабыта.

Сберкасса өгөлөрүнэн туһаны БАРЫ ӨТТҮНЭН БАРЫСТААХ

3 бырыһааннаах заем — кылааты уурдары биһирэммит көрүнэ. Заему ханнык баһарар сберкассаттан ылмааха сөп уонна харчыга наадыһар түбэлтэ, ханнык баһарар сберкассада төһө-рүүккэ сөп.

Облигациялар 20 уонна 10 солк. достонистовлаахтар. Сберкасса заему атымылыгыгар курсовой сыдааны ыһар. Тираж тахсыбытын нэһиз баста-кы 15 күнүгэ 20 солк. облигация курсовой сыа-ната — 10 харчы, онтон кэһин 15 күнүгэ — 30 харчы, тираж тахсыан ниннээһи 15 күнүгэ — 50 харчы.

Облигацияларынан нэ-билиһиннэ ылар дохуста сүүйүү быһытынан тө-лөнөр. Сылга аһыс тираж оонньоонор олунуу 15, кулуи тутар 30, ыам мыйын 15, бэс ыйын 30, атырдаах ыйын 15, бала-һан ыйын 30, сэттиннэ 15, ахсынны 30 күннэ-риттэр. Тираж ахсын 9400 сүүйүү оонньоонор. Ол иһигэр икки 5 тыһ. солк., биэс 2,5 тыһ. солк., сүүр-бэ 1 тыһ. солк., сүүс төдүс 500 солк., сэттэ сүүс биэс уон 100 солк. уонна аһыс тыһымыкка биэс сүүс уон түөрт 40 солкуобайдаахтар. Ити 20

солкуобай достонистов-лааха. Онтон 10 солк. ити сүүйүү аһара түбэ-һэр.

Сүүйүүт облигация оон-нуууттан таһаарыллан иһэр. Онон хаалбыт обли-гация сүүйэр кыада улаа-тар.

Облигацияны сберкас-сада туттарыаха, уур-дарыаха сөп. Сүүйдэһи-нэ, сберкасса заезинаах киниэхэ суругунан бил-лэрэр.

3 бырыһааннаах заем облигацияларын атыла-һарга түэтэһин.

В. АММОСОВА,
сберкасса сэмбэдиссэйэ.
Чурапчы с.

Кинигэ Саха сиринээһи издательствота билиһи биир дойдутаахпыт, поэт А. С. Вродников кыра

ПОЭТ САГА КИНИГЭТЭ

састаах оҕолорго анал-лаах «Куорсуунаах оно. Бэс» дьин кинигэтин бэ-чээттээн таһаарда.

Кинигэсэ үгүс хоһоон-нору сэрэ «Сүдэр оҕон-нор», «Бийчана», «Күү-гэс күйгүрэ», «Уус» дьин поэмалар кинириттэр. Ки-нигин Василий Тарабу-кин редакциялаабыт, ойуу-ларын Елена Третьякова оҕорбут.

Поэт сага кинигэсэ 8 тыһымыкка экзemplирдаах, 4,2 бачээтиннэи листтээх. С. АЛЕКСЕЕВ.

Редакторы сөлбуйааччы С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ.
Ойуурга, хонууга баһаар барар куттала улаат-та. Отууга уоту сэрэсэ суох туттуу улахан ал-дырханта төрдүнэн сөл.

ОҕОҢУОН БАРЫ ОЛОХТООХТОРО! Ойуур саһаай кутталлаах өстөөхтүнэн уот буоларын умну-ман! Тылба, хонууга уоттан сэрэхтээх буолуу бы-разомдаларын кытаанахтын тутуһук. Уот турбутун көрөөт, умруорарга суһал дьаһаллары ылым, лес-хозна 31-394 нүөмүрдээх телефонна, туһааннаах сельсоветна биллэрэ охсун!

Лесхоз администрацията.

Чурапчытаады интернат-оскуоланан Федосеев Илларион Георгиевич аатыгар бэриллибит А 254012 №-дээх аттестат, сүппүүнэн, дыһа суолунан аа-рыллар.

Горьковская уобалас Семеново куоратынаады «Холомскай роспись» производственной-художес-твеннай холбоһук 50 сылын туолла. Семеновскай-даһы уран тарбахтаахтар норуот билгыры премо-селин саһаһыи үөдүтэһир кыранысса таһыгар тийэ билиһиннэр. Кыһыл уонна хара өҥнөрүнэн мутунча күөсэ уонна кыһыл көмүс өҥө фонстарга туруйдуулаһыт ойуулаах дьарбаалаах мастан кыт. холуос итээнэ кыһал хамаһатын атымыланар.

Семеновскайдаады маастардарга норуоттар икки ардыларынаады быһастаакалар дипломнара уонна медаллара абахтын аһаһыттары.

Снимокка: художник кыргыттар бэйэлэрин оҥо-һутарын көрдөрөллөр.

В. Войтенко фотота, (ССТА фотохрониката).